

Saugos duomenų lapas pagal reglamentą 1907/2006/EB – REACH ir keitimą 2020/878/ES STABDŽIŲ VALIKLIS	1 puslapis iš 10 Pildymo data: 2023-05-03 Versija: 1
---	--

1 SKIRSNIS. Medžiagos arba mišinio ir bendrovės arba įmonės identifikavimas

1.1. Produkto identifikatorius: STABDŽIŲ VALIKLIS

Kitos identifikavimo priemonės: Brake Cleaner
UFI: 0QS2-40YU-8000-XPJC

1.2. Medžiagos ar mišinio nustatyti naudojimo būdai ir nerekomenduojami naudojimo būdai: skirtas pašalinti dulkes ir kitus nešvarumus susidarantiems stabdžių sistemos veikimo metu, o taip pat riebiems nešvarumams, atsirandantiems nuo alyvos ir tepalų. Jis taip pat naudojamas kitoms tepaluotoms mechaninėms dalims ar įrankiams plauti. Kiti naudojimo būdai nenumatyti.

1.3. Saugos duomenų lapo teikėjo duomenys:

Tiekėjas / platintojas: UAB „Teisėtas interesas“
Adresas: Malūno g.3G Palanga, Lietuva LT-00126
Telefonas: +37062014499
El. paštas: bruteforce.chem@gmail.com www.bioforce.lt
Už SDL-ą atsakingo kompetentingo asmens el. pašto adresas: bruteforce.chem@gmail.com

1.4. Pagalbos telefono numeris: Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos Farmakologinio budrumo ir apsinuodijimų informacijos skyrius, Šiltnamių 29, LT-2043 Vilnius, telefonas +370 5 236 20 52, el. paštas: aib@vvkt.lt (visa paraž).

2 SKIRSNIS. Galimi pavojai

2.1. Medžiagos ar mišinio klasifikavimas

<i>Medžiagos klasifikavimas pagal CLP reglamentą Nr. 1272/2008/EB</i>		
<i>Pavojingumo klasės ir kategorijos</i>		<i>Pavojingumo frazių (teiginių apie pavojų) ir papildomų pavojingumo frazių kodai</i>
Flam. Liq. 2	Degieji skysčiai, 2 kategorija	H225
Asp. Tox. 1	Plaučių pakenkimo prarijus pavojus	H304
Skin Irrit. 2	Odos ėsdinimas / dirginimas, 2 kategorija	H315
STOT SE 3	Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (vienkartinis poveikis), 3 kategorija.	H336
Repr. 2	Toksinis poveikis reprodukcijai, 2 kategorija.	H361
Aquatic Chronic 2	Pavojinga vandens aplinkai, lėtinis poveikis, 2 kategorija.	H411

Pastaba: pavojingumo (H) ir papildomos informacijos apie pavojų (EUH) frazių tekstai nurodomi 2.2. poskirsnyje

2.2. Ženklinimo elementai:

Pavojaus piktogramos:

GHS02

GHS07

GHS08

GHS09

Signalinis žodis: Dgr, PAVOJINGA!

Informacija apie pavojingus komponentus: Sudėtyje yra: pirminis benzinas (nafta), hidrintas lengvasis.

Pavojingumo frazės (teiginiai apie pavojų):

H225 Labai degūs skystis ir garai.
H304 Prarijus ir patekus į kvėpavimo takus, gali sukelti mirtį.

Saugos duomenų lapas STABDŽIŲ VALIKLIS	2 puslapis iš 10 Versija: 1
---	--------------------------------

H315	Dirgina odą.
H336	Gali sukelti mieguistumą arba galvos svaigimą.
H361	Įtariama, kad kenkia vaisingumui arba negimusiam vaikui.
H411	Toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

Papildomos pavojingumo frazės: nėra.

Atsargumo frazės (atsargumo teiginiai):

P102*	Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje.
P101*	Jei reikalinga gydytojo konsultacija, su savimi turėkite produkto talpyklą ar jo etiketę.
P210	Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių, karštų paviršių, žiežirbų, atviros liepsnos arba kitų degimo šaltinių. Nerūkyti.
P260	Neįkvėpti garų, aerozolio.
P262	Saugotis, kad nepatektų į akis, ant odos ar drabužių.
P271	Naudoti tik lauke arba gerai vėdinamoje patalpoje.
P280	Mūvėti apsaugines pirštines.
P301+P310	PRARIJUS: nedelsiant kreiptis į gydytoją.
P331	NESKATINTI vėmimo.
P273	Saugoti, kad nepatektų į aplinką.
P391	Surinkti ištekėjusią medžiagą.
P405*	Laikyti užrakintą.
P501*	Turinį ir talpyklą šalinti pagal vietinius reikalavimus.

Kita informacija:

Vaikų sunkiai atidaroma pakuotė:	taikoma*
Liestinė pavojaus žymė:	taikoma*

*Taikoma tik mažmeninėje prekyboje parduodamam produktui, kurį gali įsigyti plačioji visuomenė.

Informacija pagal reikalavimus plovikliams: netaikoma, sudėtyje nėra aktyviųjų paviršiaus medžiagų (APM).

2.3. Kiti pavojai

PBT ar vPvB kriterijai: sudėtyje esančios organinės medžiagos neatitinka klasifikavimo kriterijų.

Pavojai, susiję su užsidegimo arba sprogimo galimybe: labai degūs skystis ir garai. Tirpiklių garai sunkesni už orą, kaupiasi prie grindų ir žemiau esančiose vietose. Garai, susijungę su oru, gali sudaryti sprogius mišinius. Gali užsidegti ne tik nuo atviros liepsnos, bet ir nuo žiežirbų, elektrosstatinės iškrovos kibirkščių ar karšto paviršiaus. Šildant, garų išsiskyrimas intensyvėja.

3 SKIRSNIS. Sudėtis arba informacija apie sudedamąsias dalis

3.2. Mišiniai - sudėtyje esančios pavojingos cheminės medžiagos, kurias privaloma nurodyti saugos duomenų lape ir kurių koncentracija viršija nurodytas reglamento 2020/878/ES 3.2. straipsnyje, arba kurioms nustatyti ribiniai dydžiai darbo aplinkos ore:

EB Nr.	CAS Nr.	Cheminis pavadinimas / REACH registracijos Nr.	Koncentracija, masės %	Klasifikacija pagal CLP reglamentą 1272/2008/EB
265-151-9	64742-49-0	Pirminis benzinas (nafta), hidrintas lengvasis*; (sudėtyje yra <0,1 % benzeno, EB Nr. 200-753-7) 01-2119475133-43-xxxx	50 < C < 75	Flam. Liq. 2; H225 Asp. Tox. 1; H304 Skin Irrit. 2; H315 STOT SE 3; H336 Repr. 2; H361 Aquatic Chronic 2; H411
200-578-6	64-17-5	Etanolis (denatūruotas etilo alkoholis)** 01-2119457610-43-xxxx	25 < C < 40	Flam. Liq. 2; H225 Eye Irrit. 2; H319

Saugos duomenų lapas STABDŽIŲ VALIKLIS	3 puslapis iš 10 Versija: 1
---	--------------------------------

200-661-7	67-63-0	Propan-2-olis; izopropanolis 01-2119457558-25-xxxx	1,0 < C < 2,5	Flam. Liq. 2; Eye Irrit. 2; STOT SE 3;	H225 H319 H336
-----------	---------	---	---------------	--	----------------------

Pastabos: * Medžiagai nurodoma gamintojo SDL-e pateikiama klasifikacija.
**Etanolio konkrečios ribinės koncentracijos mišinių klasifikavimui: Eye Irrit. 2; H319: C ≥ 50 %.
Pavojingumo klasių, kategorijų, frazių tekstai ir kitų žymenų išaiškinimai nurodomi 16 skirsnyje.

4 SKIRSNIS. Pirmosios pagalbos priemonės

4.1. Pirmosios pagalbos priemonių aprašymas

Bendra informacija: visais atvejais, kai kyla abejonų ar pasireiškia pakenkimo sveikatai požymiai, nedelsiant kreiptis į gydytoją. Jei nukentėjęs praradęs sąmonę, negalima duoti nieko gerti ar dėti ką nors į burną. Įtarus ar nustatius apsinuodijimą, nedelsiant kreiptis į gydytoją ar Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos Farmakologinio budrumo ir apsinuodijimų informacijos skyrių tel. (8 ~ 5) 236 20 52 (visą parą).

Cheminės medžiagos, mišinio patekimo į organizmą būdas:

Įkvėpus: įkvėpus daug garų ar aerozolių, dirbant nevedinamoje vietoje, išeiti į tyrą orą, giliai kvėpuoti. Praskalauti burną, jei įmanoma, praplauti nosį vandeniu. Pusiau sėdima padėtis, pailsėti. Vėsiu oru šiltai užkloti. Jeigu yra kvėpavimo sutrikimų, nedelsiant kreiptis į gydytoją. Jeigu žmogus neteko sąmonės – paguldyti ant šono, veidą pasukti žemyn, nedelsiant kviešti medicininę pagalbą.

Patekus ant odos: prieš nuvelkant užterštus drabužius, nedelsiant juos nuplauti dideliu kiekiu vandens. Rankas ir kūno vietas, ant kurių pateko skystis, nuplauti vandeniu su muilu. Kreiptis į dermatologą, jeigu pasireiškia dirginimo simptomai.

Patekus į akis: kelias minutes atsargiai plauti vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jeigu jie yra ir jeigu lengvai galima tai padaryti. Toliau plauti akis pakėlus vokus arba atsargiai juos pakeliant ir nuleidžiant tekančiu vandeniu ne trumpiau kaip 10 minučių. Jeigu dirginimas išlieka kreiptis į okulistą.

Prarijus: išskalauti burną, duoti gerti vandens ar pieno, jokia būdu nesukelti vėmimo – turinio patekimo į plaučius pavojus. Kilus spontaniškam vėmimui, galvą laikyti palenkus kiek galima žemiau, gulinti žmogui – pasukti į šoną, kad išvengtų aspiracijos pavojaus. Skubiai kreiptis pagalbos į gydytoją.

4.2. Svarbiausi simptomai ir poveikis (ūmus ir uždelstas): įkvėpti garai sukelia galvos svaigimą, mieguistumą bei kitą poveikį centrinei nervų sistemai. Garai gali sudirginti gerklę / kvėpavimo takus. Prarijus - aspiracijos į plaučius pavojus. Pūslai, patekę į akis, sukelia vidutinio smarkumo akių dirginimą. Džiovina, nuriebalina odą, ilgalaikis ar kartotinis poveikis gali sukelti odos džiūvimą arba skilninėjimą, sudirginti (daugiau informacijos – žiūr. 11 sk.ji).

4.3. Nurodymas apie bet kokios neatidėliotinos medicinos pagalbos ir specialaus gydymo reikalingumą: prarijus pavojų kelia galimas aspiracinis poveikis – patekimas į plaučius, Gali sukelti cheminį plaučių uždegimą. Jei nurijus nekyla pykinimo ar dirginimo, duoti išgerti aktyvuotos anglies tablečių dispersijos vandenyje. Specialių priešnuodžių nėra, taikomas simptominis gydymas.

5 SKIRSNIS. Priešgaisrinės priemonės

5.1. Gesinimo priemonės:

Tinkamos gesinimo priemonės. nedideliems gaisro židiniams - smėlis, nedegus priešgaisrinis audinys, putų, milteliniai ar angliarūgštės (CO₂) gesintuvai, dideli gaisro židiniai gesinami putomis, vandens rūku.

Netinkamos gesinimo priemonės. nedideli vandens kiekiai, vandens čiurkšlė. Angliavandeniliai netirpūs vandenyje, sklinda vandens paviršiumi, skleisdami ugnį.

5.2. Specialūs medžiagos ar mišinio keliami pavojai: garai sunkesni už orą, gali sudaryti sprogius mišinius. Degant, esant deguonies trūkumui, išsiskiria suodžiai, toksiškos dujos – anglies monoksidas, įvairūs tarpiniai degimo produktai, kurie gali būti kancerogeniški ar sukeliantys organų pakenkimus esant kartotiniams poveikiui.

5.3. Patarimai gaisrininkams: įkaitusios talpos dėl susidariusio viršslėgio gali sprogti. Jeigu neįmanoma talpų patraukti atokiau nuo liepsnos, talpas vėsinti vandens rūku. Vandens rūku sulaikyti degimo produktų sklaidimą.
Specialios apsaugos priemonės gaisrininkams: autonominiai kvėpavimo aparatai, nedegūs gaisrininkų rūbai.

6 SKIRSNIS. Avarijų likvidavimo priemonės

6.1. Asmens atsargumo priemonės, apsaugos priemonės ir skubios pagalbos procedūros:

6.1.1. Avarijos nelikviduojantiems darbuotojams: išsiliejus produktui, nutraukti bet kokius darbus. Kuo greičiau pasišalinti iš avarijos vietas, vengiant bet kokio kontakto su išsiliejusiu produktu. Stengtis neįkvėpti garų. Išsiliejimo vietose grindys slidžios.

6.1.2. Pagalbos teikėjams: pašalinti bet kokius uždegimo, kibirkščių, elektrostatiųjų iškrovų šaltinius. Užtikrinti maksimaliai galimą patalpų ventiliaciją. Skiediklio komponentų garai sunkesni už orą ir sklinda prie grindų. Garai, susijungę su oru, gali sudaryti sprogus mišinius. Neįkvėpti garų, vengti patekimo ant drabužių ir odos. Ypač saugotis, kad nepatektų į akis. Dirbant mūvėti pirštines. Išsiliejus dideliems kiekiams – naudoti kvėpavimo takų ir odos apsaugos priemones, nurodytas 8 skirsnyje. Nevilkėti sintetinių rūbų, netinka lateksinės pirštinės.

6.2. Ekologinės atsargumo priemonės: saugoti nuo pasklidimo, neleisti išsiliejusiam produktui patekti į lietaus kanalizaciją, ant dirvožemio.

6.3. Izoliavimo ir valymo procedūros bei priemonės: skysčiui išsiliejus patalpoje priklausomai nuo kiekio – jeigu neįmanoma susemti arba, jeigu nėra nedegančių sorbentų, iššluostyti skuduru, kurį nedelsiant išnešti į lauką, kad išdžiūtų. Didelių išsiliejimų atveju – susemti skystį į metalines ar plastikines (PE, PP) sandariai užsidarančias talpas, likučius surinkti nedegia sugeriančiąja medžiaga, pavyzdžiui, smėliu, žemėmis ir supilti į sandarų užsidarantį metalinį ar plastikinį, nesukeliantį elektrostatiųjų iškrovų, rezervuarą. Likučius nuplauti ploviklio tirpalu. Išsiliejus mažiems kiekiams – iššluostyti drėgnu skuduru su ploviklio tirpalu.

6.4. Nuoroda į kitus skirsnius: tinkamos asmeninės apsaugos priemonės nurodytos 8 skirsnyje, atliekų šalinimas – žiūr. 13 skirsnį.

7 SKIRSNIS. Tvarkymas ir sandėliavimas

7.1. Su saugiu tvarkymu susijusios atsargumo priemonės: naudoti pagal etiketėje ar techniniame aprašyme nurodytą paskirtį. Dirbti atokiau uždegimo ir kibirkščių šaltinių, gerai vėdinamose vietose. Vėdinimas turi užtikrinti, kad garų koncentracija ore neviršytų nustatytų ribinių dydžių, neturi jaustis tirpiklių kvapas. Neįkvėpti garų, vengti patekimo ant drabužių, odos ir į akis. Imtis priemonių elektrostatiinėms iškrovoms išvengti. Skysčiu sudrėkę drabužiai, skudurai gali savaime užsidegti. Nevalgyti, negerti ir nerūkyti darbo vietose. Plauti rankas po naudojimo. Nusivilkti užterštus drabužius ir nusiimti užterštas apsaugos priemones prieš įeinant į valgymui skirtas zonas.

7.2. Saugaus sandėliavimo sąlygos, įskaitant visus nesuderinamumus: sandėliuoti tik sausose, gerai vėdinamose tamsiose patalpose, įrengtose pagal priešgaisrinius reikalavimus degių skysčių sandėliavimui. Laikyti žemesnėje nei 30 °C temperatūroje, atokiau nuo šilumos, užsidegimo šaltinių. Saugoti nuo tiesioginių saulės spindulių. Pakuotės turi būti sandariai uždarytos. Laikyti tik gamintojo pakuotėje. Nepilti skysčio į nežinomos sudėties plastikines talpas. Nelaikyti kartu rūgščių, oksidatorių, šarmų.

7.3. Konkretus (-ūs) galutinio naudojimo būdas (-ai): nurodyta poskirsnyje 1.2.

8 SKIRSNIS. Poveikio kontrolė / asmens apsauga

8.1. Kontrolės parametrai - cheminių medžiagų ribiniai dydžiai darbo aplinkos ore – HN 23:2011 (2018 m., 2019 m., 2020 m., 2021 m. ir 2022 m. keitimai) rasti duomenys šiems komponentams:

Cheminė medžiaga		Ribinis dydis (RD)						Poveikio sveikatai ypatumų žymenys / pastabos*
		Ilgalaikio poveikio ribinis dydis (IPRD)		Trumpalaikio poveikio ribinis dydis (TPRD)		Neviršytinas ribinis dydis (NRD)		
Pavadinimas	CAS Nr.	mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm	
Alifatinis benzinas be aromatinių angliavandenilių		900	-	-	-	-	-	1)
Benzinas, kurio sudėtyje yra 25 % aromatinių angliavandenilių		350	-	-	-	500	-	1)
Etanolis (etilo alkoholis)	64-17-5	1000	500	1900	1000	-	-	-

Saugos duomenų lapas STABDŽIŲ VALIKLIS	5 puslapis iš 10 Versija: 1
---	--------------------------------

2-propanolis (izopropanolis, izopropilo alkoholis)	67-63-0	350	150	600	250	-	-	-
--	---------	-----	-----	-----	-----	---	---	---

* **Poveikio sveikatai ypatumai, pastabos:** 1) – Benzinas yra cheminių medžiagų mišinys, kurių tikslios koncentracijos nežinomos. Nurodomi RD atspindi bendrą didžiausią leistiną angliavandenilių koncentraciją ore.

DNEL - išvestinės (apskaičiuotosios) ribinės poveikio nesukeliančios vertės (Derived-No-Effect-Levels)

Pirminis benzinas (nafta), hidrintas lengvasis (CAS: 64742-49-0)

Darbuotojai - įkvėpus	ilgalaikis	sisteminis poveikis:	2085 mg/ m ³
Darbuotojai - per odą	ilgalaikis	sisteminis poveikis:	300 mg/kg / bw/day
Vartotojai - įkvėpus	ilgalaikis	sisteminis poveikis:	447 mg/ m ³
Vartotojai - per odą	ilgalaikis	sisteminis poveikis:	149 mg/kg / bw/day
Vartotojai - per burną	ilgalaikis	sisteminis poveikis:	149 mg/kg / bw/day

Etanolis (CAS: 64-17-5)

Darbuotojai - įkvėpus	ūmus	vietinis poveikis:	1900 mg/m ³
Darbuotojai - įkvėpus	ilgalaikis	sisteminis poveikis::	950 mg/m ³
Darbuotojai - per odą	ilgalaikis	sisteminis poveikis::	343 mg/kg / bw/day
Vartotojai - įkvėpus	ūmus	vietinis poveikis:	950 mg/m ³
Vartotojai - įkvėpus	ilgalaikis	sisteminis poveikis::	114 mg/m ³
Vartotojai - per odą	ilgalaikis	sisteminis poveikis::	206 mg/kg / bw/day
Vartotojai - per burną	ilgalaikis	sisteminis poveikis::	87 mg/kg / bw/day

Propan-2-olis (CAS: 67-63-0)

Darbuotojai - įkvėpus	ilgalaikis	sisteminis poveikis:	500 mg/m ³
Darbuotojai - per odą	ilgalaikis	sisteminis poveikis:	888 mg/kg / bw/day
Vartotojai - įkvėpus	ilgalaikis	sisteminis poveikis:	89 mg/ m ³
Vartotojai - per odą	ilgalaikis	sisteminis poveikis:	319 mg/kg / bw/day
Vartotojai - per burną	ilgalaikis	sisteminis poveikis:	26 mg/kg / bw/day

Pastabos: Darbuotojai — *workers* -reiškia ir bet kokius profesionalius naudotojus;
Vartotojai - *consumer* - reiškia plačioji visuomenė;
bw/day - *body weight / day* - kūno masės per dieną

PNEC - prognozuojama neveiki koncentracija (Predicted No Effect Concentration)

	Etanolis	Propan-2-olis
Gėlas vanduo, mg/l	0,96	140,9
Jūros vanduo, mg/l	0,79	140,9
Emisija su pertrūkiais, mg/l	2,75	140,9
Nuosėdos (gėlas vanduo), mg/kg*	3,6	552
Nuosėdos (jūros vanduo) , mg/kg*	2,9	552
Dirvožemis, , mg/kg*	0,63	28
Mikroorganizmai nuotekų valymo įrenginiuose (STP), mg/l	580	2251

*Nurodoma sausos masės kiekis (d/w – *with reference to dry weight*);

Pirminis benzinas (nafta), hidrintas lengvasis - PNEC nustatyti neįmanoma, kadangi benzinas yra nenustatytos ar kintamos sudėties medžiaga (UVCB) – angliavandenilių mišinys. Standartiniai PNEC nustatymo metodai taikomi pavienėms medžiagoms ir nėra tinkami UVCB medžiagoms

8.2. Poveikio kontrolė

8.2.1. Atitinkamos techninio valdymo priemonės: gera patalpų ventiliacija. Jeigu jaučiamas stiprus kvapas – tai parodo, kad pavojingų medžiagų koncentracija ore viršija leidžiamus dydžius.

Saugos duomenų lapas STABDŽIŲ VALIKLIS	6 puslapis iš 10 Versija: 1
---	--------------------------------

8.2.2. Individualios apsaugos priemonės, pavyzdžiui, asmeninės apsaugos įranga:

a) akių ir (arba) veido apsauga: esant galimybei patekti į akis, dirbti su apsauginiais akiniais ar veido apsauginiu skydeliu.

b) odos apsauga: apsauginės pirštinės, atitinkančios EN ISO 374-1 (EN 374-1) reikalavimus, atsparios naftos produktams ir alkoholiams, iš chloropreninės, butilinės nitrilinės (NBR) gumos ar PVCh. Būtina įvertinti pirštinių gamintojo nurodomą prasiskverbimo laiką ir laiku keisti pirštines. Kitos odos apsauginės priemonės - nesielektrinantys, geriausiai medvilniniai darbo rūbai, guminiai arba odiniai batai.

c) kvėpavimo organų apsauga: įprastai naudojant - nereikalingos. Esant nepakankamam vėdinimui ar didelių išliejimo atveju naudoti kaukes ar puskaukes su filtru, apsaugančiu nuo organinių dujų, garų ar aerozolių (apsaugos lygis - A2 EN 14387) arba filtruojamąsias puskaukes su vožtuvais apsaugai nuo dujų FFA2 pagal EN 405.

d) apsauga nuo terminių pavojų: netaikoma.

8.2.3. Poveikio aplinkai kontrolė: vengti išsiliejimo, patekimo į kanalizaciją, ant dirvožemio.

9. SKIRSNIS. Fizikinės ir cheminės savybės

9.1. Informacija apie pagrindines fizikines ir chemines savybes

a) Fizinė būseną:	skystis
b) Spalva:	skaidrus bespalvis
c) Kvapas:	specifinis stiprus sudėtyje esančių organinių tirpiklių
d) Lydymosi ir stingimo temperatūra:	< - 30 °C (apskaičiuota)
e) Pradinė virimo temperatūra ir virimo temperatūros intervalas:	nuo 78 °C (etanolis) –83 °C (propan-2-olis) – iki ~ 120 °C (pirminis benzinas)
f) Degumas:	labai degus skystis
g) Viršutinė ir apatinė sproguomo ribos, tūrio %:	0,6 - 7,0 – lengvieji skystieji angliavandeniliai; 2,5 ÷ 13,5 - etanolis; 1,3 ÷ 12 - propan-2-olis
h) Plūpsnio temperatūra:	< 0 °C (uždaramė tiglyje, apskaičiuotoji vertė)
i) Savaiminio užsidegimo temperatūra:	≥ 200°C (apskaičiuotoji vertė, nurodoma gamintojo)
j) Skilimo temperatūra:	tikslų duomenų nėra, 78 °C – distiliacijos pradžia
k) pH:	netaikoma
l) Klampa:	kinematinė – < 20,5 mm ² /s (40 °C temp., EN ISO 3104)
m) Tirpumas:	vandenyje netirpsta lengvieji skystieji angliavandeniliai, - 0,31 etanolis ir propan-2-olis neribotai tirpsta vandenyje
n) Pasiskirstymo koeficientas n-oktanolis / vanduo (logaritminė vertė log Pow):	> 3 - lengvieji skystieji angliavandeniliai; - 0,31 – etanolis; 0,05 – propan-2-olis
o) Garų slėgis (kPa, 20 °C temperatūroje):	~ 3,5 – pirminis benzinas; 5,8 - etanolis; 4,4 – propan-2-olis; 5,0 kPa (20 °C temp.), 20,44 kPa (50 °C temp.) – apskaičiuoti dydžiai, nurodomi gamintojo
p) Santykinis tankis:	0,75
q) Santykinis garų tankis (oras = 1):	> 4 - angliavandeniliai; 1,6 - etanolis; 3,6 – propan-2-olis;

9.2. Kita informacija:

Sprogstamosios (sprogiosios) savybės:	skiediklis nelaikomas sprogiu. tačiau sudėtyje esančių tirpiklių garai su oru sudaro sprogius mišinius
Oksidacinės savybės:	komponentai nepriskiriami oksidatoriams
Lakiųjų organinių junginių (LOJ) kiekis:	746 g/L; 99,5 % masės
Biokonzentracijos koeficientas (BCF):	pirminiam benziniui – nustatyti neįmanoma (UVCB medžiaga); 3 - etanolis; 3 – propan-2-olis;

10 SKIRSNIS. Stabilumas ir reaktyvumas

10.1. Reaktyvumas: angliavandenilių reaktyvumas nedidelis. Sudėtyje esantys alkoholiai reaguoja su šarmais, stipriais oksidatoriais. Tirpdo kai kurių rūšių gumas.

10.2. Cheminis stabilumas: stabilus nurodytomis laikymo ir naudojimo sąlygomis. Garuoja lėtai.

Saugos duomenų lapas STABDŽIŲ VALIKLIS	7 puslapis iš 10 Versija: 1
---	--------------------------------

10.3. Pavojingų reakcijų galimybė: etanolis ir propan-2-olis reaguodami su stipriais oksidatoriais, sudaro sprogius peroksidus, reakcijos metu išsiskiria ypač degus ir sprogius vandenilis.

10.4. Vengtinės sąlygos: saugoti nuo atviros ugnies, šilumos šaltinių, tiesioginių saulės spindulių. Nelaikyti aukštesnėje nei + 40 °C temperatūroje. Imtis atsargumo priemonių elektrostatinėms iškvrovoms išvengti.

10.5. Nesuderinamos medžiagos: stiprūs oksidatoriai, šarmai, stiprios rūgštys.

10.6. Pavojingi skilimo produktai: anglies monoksidas, anglies dioksidas, kiti tarpiniai organiniai skilimo produktai, kurie gali būti kancerogeniški ar sukeliantys organų pakenkimus esant kartotiniam poveikiui.

11 SKIRSNIS. Toksikologinė informacija

11.1. Informacija apie pavojų klases, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 1272/2008

a) ūmus toksiškumas: remiantis turimais duomenimis mišinio komponentai neatitinka klasifikavimo pagal ūmų toksiškumą kriterijų.

b) odos ėsdinimas ir (arba) dirginimas: skaičiavimo būdu įvertinta, kad pagal komponentų ribines koncentracijas, nurodytas CLP reglamente 1272/2008/EB, mišinys klasifikuojamas kaip dirginantis. Pakartotinis poveikis gali sukelti odos džiūvimą arba skilinėjimą.

c) didelis kenksmingumas akims ir (arba) akių dirginimas: skaičiavimo būdu įvertinta, kad pagal komponentų ribines koncentracijas, nurodytas CLP reglamente 1272/2008/EB arba po REACH registracijos medžiagoms nustatytas konkrečias ribines koncentracijas, mišinys neatitinka klasifikavimo kaip dirginantis kriterijų. Sukelia vidutinio smarkumo akių dirginimą.

d) kvėpavimo takų arba odos jautrinimas: remiantis turimais duomenimis mišinio komponentai neatitinka klasifikavimo kriterijų.

e) mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms: remiantis turimais duomenimis komponentai

f) kancerogeniškumas: neatitinka klasifikavimo kriterijų.

g) toksiškumas reprodukcijai: dėl sudėtyje esančio pirminio benzino mišinys klasifikuojamas kaip įtariama, kenkia vaisingumui arba negimusiam vaikui.

h) STOT - specifinis toksiškumas konkrečiam organui (vienkartinis poveikis): poveikis centrinei nervų sistemai – įkvėpti sudėtyje esančių medžiagų garai ar aerozoliai gali sukelti mieguistumą ir galvos svaigimą. Didelės tirpiklių garų koncentracijos veikia kaip anestetikas.

i) STOT - specifinis toksiškumas konkrečiam organui (kartotinis poveikis): remiantis turimais duomenimis mišinio komponentai neatitinka klasifikavimo kriterijų.

j) aspiracijos pavojus prarijus, atitinka klasifikavimo kriterijus. Patekęs į plaučius nurijus arba vemiant gali sukelti cheminį pneumonitą.

Informacija apie tikėtinus poveikio (ekspozicijos) būdus, su fizinėmis, cheminėmis ir toksinėmis savybėmis susiję simptomai:

Įkvėpus: įkvėpus daug garų arba būnant mažai vėdinamoje patalpoje garai ar aerozoliai gali sukelti mieguistumą ir galvos svaigimą, net širdies aritmiją, sąmonės netekimą, pakenkti plaučiams, sukelti cheminę pneumoniją, plaučių perforaciją, klausos sutrikimus. Garai gali sudirginti viršutinių kvėpavimo takų gleivinę, pasireiškiantį gerklės ir gerklų perštėjimu, sunkiu padažnėjusiu kvėpavimu, galvos skausmais.

Patekus ant odos: dirginantis poveikis, paraudimai, niežtėjimas. Pašalina nuo odos natūralų riebalų sluoksnį, sausina odą.

Patekus į akis: vidutinio smarkumo dirginimas – paraudimas, skausmas, ašarojimas.

Prarijus: gali sukelti bendrą organizmo apnuodijimą, virškinamojo trakto pažeidimus, gerklės, stemplės, virškinamojo trakto dirginimas, rijimo sutrikimai, seilėtekis. Kiti simptomai – kaip įkvėpus. Prarijus ir patekus į kvėpavimo takus vemiant, gali sukelti mirtiną cheminį plaučių uždegimą (aspiracijos pavojus).

Uždelstas, ūmus ir lėtinis poveikis dėl trumpalaikės ir ilgalaikės ekspozicijos: skiediklio sudėtyje esantis pirminis benzinas pavojingas nėščioms moterims. Nustatyta, kad padidėja persileidimo rizika. Naujais tyrimais patvirtinta, kad kai kurie aromatiniai angliavandeniai ilgą laiką pakartotinai įkvėpiant sukelia sunkius sveikatos sutrikimus, centrinės nervų sistemos, kvėpavimo takų, inkstų ir kepenų funkcijos pakenkimus.

11.2. Informacija apie kitus pavojus: nėra kitos svarbios informacijos.

Saugos duomenų lapas STABDŽIŲ VALIKLIS	8 puslapis iš 10 Versija: 1
---	--------------------------------

12 SKIRSNIS. Ekologinė informacija

12.1. Toksiškumas: mišinys klasifikuojamas kaip toksiškas vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus. Sudėtyje yra pirminis benzinas (nafta), hidrintas lengvasis (alifatinių ir aromatinių angliavandenių mišinys), kuris toksiškas vandens organizmams dėl ūmaus ir lėtinio poveikio. Literatūroje angliavandenių mišiniams pateikiami prieštaringi ekotoksiškumo duomenys, todėl šiame SDL-e nenurodomi.

12.2. Patvarumas ir skaidumas: angliavandeniliai mažai tirpūs vandenyje. Vandenyje hidrolizė nevyksta. Lakumas yra greičiausia ir labiausiai dominuojanti pašalinimo nuo vandens paviršiaus, nuosėdų ir dirvožemio priežastis. Atmosferoje vyksta fotodestrukcija. Etanolis ir propan-2-olis tirpūs vandenyje, išsisklaido, biologiškai suyra.

12.3. Bioakumuliacijos potencialas: kai kurie angliavandeniliai, ypač aromatiniai, gali kauptis floroje ir faunoje ($\log Pow > 3$).

12.4. Judumas dirvožemyje: cheminio mišinio komponentai lengvai išgaruoja nuo dirvožemio ir vandens paviršiaus, tačiau neatmetama galimybė, kad produktas gali įsiskverbti į dirvožemį kol pasiekia gruntinius vandenis.

12.5. PBT ir vPvB vertinimo rezultatai: remiantis turimais duomenimis komponentai neatitinka klasifikavimo kriterijų.

12.6. Endokrininės sistemos ardomosios savybės: nėra galutinių išvadų apie mišinio komponentų poveikį endokrininei sistemai.

12.7. Kitas nepageidaujamas poveikis: vandens paviršiuje pasklidę aromatiniai ir alifatiniai angliavandeniliai sudaro monomolekulinę plėvelę, neleidžiančią patekti deguoniui iš oro, kuri per laiką išgaruoja. Žalingas dirvožemio ir vandens organizmams išsiliejimo vietoje.

13 SKIRSNIS. Atliekų tvarkymas

13.1. Atliekų apdorojimo metodai: draudžiama atliekas išleisti į kanalizaciją, pilti į vandens telkinius, ant dirvožemio. Atliekų kodai: Atliekų kodai: 14 06 03* - kiti tirpikliai ir tirpiklių mišiniai; 07 03 04* - kiti organiniai tirpikliai, plovimo skysčiai ir motininiai tirpalai. Pavojingumą lemiančių savybių kodai pagal 1357/2014/ES: HP 3 - degiosios skystos atliekos, HP 4 – dirginančios; HP 5 - specifiskai toksiškos konkrečiam organui (STOT); HP 10 - toksiškos reprodukcijai; HP 14 - ekotoksiškos. Produkto atliekos tvarkomos pagal "Atliekų tvarkymo taisyklių" ir vietos savivaldos nustatytus reikalavimus. Dideli atliekų kiekiai utilizuojami kaip pavojingos atliekos. Produkto atliekos gali būti sudegintos specialiose įrenginiuose. Tuščios pakuotės (kodas 15 01 02 – "plastikinės pakuotės") gali būti perdirbamos.

14 SKIRSNIS. Informacija apie vežimą (ADR)

14.1. JT numeris ar ID numeris:	UN1263
14.2. JT tinkamas krovinio pavadinimas:	DAŽAMS GIMININGA MEDŽIAGA (garų slėgis 50 °C ne didesnis kaip 110 kPa)
14.3. Vežimo pavojingumo klasė (-s)	3;
Klasifikacinis kodas:	F1
Pavojaus ženklai:	3
Riboti ir nekontroliuojami kiekiai:	5 L; E2
14.4. Pakuotės grupė:	II
14.5. Pavojus aplinkai:	taikoma - pakuotės žymimos aplinkai pavojingumo ženklu "žuvis ir medis" *

Pastabos: * pagal ADR p. 5.2.1.8 aplinkai pavojingos medžiagos ženklu nežymimos pakuotės, kuriose yra 5 l arba mažesnis kiekis skysčių.

Produktui, supakuotam į iki 5 L talpos pakuotę, ADR reikalavimai netaikomi.

14.6. Specialios atsargumo priemonės naudotojams: transporto priemonėje privalo būti kvėpavimo takų ir odos apsaugos priemonės, nurodytos 8 skirsnyje. Pakuotės turi būti sandariai uždarytos, sukrautos taip, kad būtų išvengta jų mechaninio apgadavimo rizikos.

14.7. Nesupakuotų krovinių vežimas jūrų transportu pagal IMO priemones: netaikoma.

Saugos duomenų lapas STABDŽIŲ VALIKLIS	9 puslapis iš 10 Versija: 1
---	--------------------------------

15 SKIRSNIS. Informacija apie reglamentavimą

15.1. Su konkrečia medžiaga ar mišiniu susiję saugos, sveikatos ir aplinkos teisės aktai

- EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1907/2006 2006 m. gruodžio 18 d. dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB.

- Komisijos reglamentas (ES) 2020/878 2020 m. birželio 18 d. kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 d

ėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) II priedas.

- 2008 metų gruodžio 16 dienos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantį Direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006.

- Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR).

- 2014 m. gruodžio 18 d. Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 1357/2014, kuriuo pakeičiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančios kai kurios direktyvas III priedas.

- HN 23:2011 "Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai" (Patvirtinta LR sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. rugsėjo 1d. įsakymu Nr. V-824/A1-389, Žin., 2011, Nr. 112-5274), keitimai - LR sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 12 d. įsakymas Nr. V-695/A1-272, TAR, 2018-06-15, Nr. 9988; 2019 m. spalio 24 d. įsakymas Nr. V-1203/A1-646, TAR, 2019-10-29, Nr. 17148; 2021 m. sausio 6 d. įsakymas Nr. V-13/A1-12, TAR, 2021-01-06, Nr. 184; 2022-03-02 įsakymas Nr. V-457/A1-154, TAR, 2022-03-02, Nr. 4160; 2022-03-02 įsakymas Nr. V-457/A1-154, TAR, 2022-03-02, Nr. 4160.

- Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai (patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. A1-331, Žin., 2007, Nr.123-5055), keitimai: LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymas Nr. A1-170 (TAR, 2018-04-20, Nr. 2018-06281), socialinės apsaugos ir darbo ministro 2021 m. kovo 25 d. įsakymas Nr. A1-250 (TAR, 2021-03-25, Nr. 5840).

- Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklės, nauja redakcija (patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. D1-225, TAR, 2016-04-01, Nr. 2016-06779 su vėlesniais keitimais).

- Atliekų tvarkymo taisyklės. (nauja redakcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. D1-831, TAR 2017-10-11, i. k. 2017-16089, keitimas TAR, 2018-01-02, Nr. 57, i. k. 2018-00057).

- 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 648/2004/EB, keitimas 907/2006/EB dėl ploviklių.

15.2. Cheminės saugos vertinimas: mišiniams netaikoma, atliktas komponentams.

16 SKIRSNIS. Kita informacija

Pavojingumo klasių, kategorijų, frazių tekstai ir kitų žymenų, nurodytų 3 skirsnyje, išaiškinimai

<i>Pavojingumo klasės ir kategorijos</i>		<i>Pavojingumo frazės (teiginiai apie pavojų) ir papildomos pavojingumo frazės</i>	
Flam. Liq. 2	Degieji skysčiai, 2 kategorija	H225	Labai degūs skystis ir garai.
Asp. Tox. 1	Plaučių pakenkimo prarijus pavojus (aspiracijos pavojus)	H304	Prarijus ir patekus į kvėpavimo takus, gali sukelti mirtį.
Skin Irrit. 2	Odos ėsdinimas / dirginimas, 2 kategorija	H315	Dirgina odą.
Eye Irrit. 2	Smarkus akių pažeidimas / dirginimas, 2 kategorija	H319	Sukelia smarkų akių dirginimą.
STOT SE 3	Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (vienkartinis poveikis), 3 kategorija.	H336	Gali sukelti mieguistumą arba galvos svaigimą.
Repr. 2	Toksinis poveikis reprodukcijai, 2 kategorija	H361	Įtariama, kad kenkia vaisingumui arba negimusiam vaikui.

Saugos duomenų lapas STABDŽIŲ VALIKLIS	10 puslapis iš 10 Versija: 1
---	---------------------------------

Aquatic Chronic 2 Pavojinga vandens aplinkai, lėtinis poveikis, 2 kategorija	H411 Toksiška vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.
	EUH066 Pakartotinis poveikis gali sukelti odos džiūvimą arba skilinėjimą.

Saugos duomenų lapo pildymo šaltiniai: cheminio mišinio gamintojo parengtas saugos duomenų lapas ir informacija, nurodyta Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) tinklavietėje apie cheminių medžiagų fizikines – chemines, toksikologines ir ekotoksikologines savybes.

Šiame saugos duomenų lape pateikti duomenys turi būti prieinami visiems, kurių darbas yra susijęs su chemine medžiaga, mišiniu. Duomenys atitinka mūsų turimas žinias ir yra skirti apibūdinti cheminį produktą saugos ir sveikatos darbe, aplinkos apsaugos aspektais. Saugos duomenų lapo informacija bus papildyta atsiradus naujų duomenų apie chemines medžiagos poveikį sveikatai ir aplinkai, apie prevencijos priemones pavojams sumažinti arba jiems visiškai išvengti. Saugos duomenų lape pateikta informacija neatskleidžia kitų specifinių cheminės medžiagos, mišinio savybių.

Saugos duomenų lapo pabaiga